

AKADEMİK

Sayfalar

10. CİLT

Sayı: 1
20 OCAK 2010 ÇARŞAMBA

Hazırlayanlar

M. Ali UZ - Ali İŞİK

maliuz@merhabagazetesi.com.tr • ali.isik@hotmail.com

Merhaba Gazetesi'nin
okuyucularına her Çarşamba ücretsiz ekidir

AKADEMİK Sayfalar

10 .CİLT • Sayı: 1
20 OCAK 2010 ÇARŞAMBA

Hazırlayanlar

M. Ali UZ - Ali IŞIK

maliuz@merhabagazetesi.com.tr • ali.isik@hotmail.com

Sayfa Tasarımı

Züleyha ÖNAL

Merhaba Gazetesi'nin

okuyucularına her Çarşamba ücretsiz ekidir

ONUNCU CİLDE BAŞLARKEN

Mehmet Ali UZ

Bugün **Akademik Sayfalar**'ımızın onuncu cildine başlamış bulunuyoruz. Bize bu imkânı bahşeden yüce Mevlâ'mıza sayısız hamd ü senalar ediyor, salât ü selâm ve her türlü ihtiram peygamber efendimizin üzerine olsun diyoruz. .

Akademik Sayfalar'ın bu on yıllık geçmişinde Konya kültürüne görül vermiş bir ekibin gayret ve himmetlerinin rolü büyük olmuştur. On yıllık süre içerisinde kadrodan her hangi bir kopma olmadığı gibi, kadroya yeni dostlar katılmış ve onların da gayret ve himmetleri ile bu günlere gelinmiştir. Bütün yazar kadromuza ve eklerin aksamadan çıkarılmasında büyük yardımını gördüğümüz Mustafa Arslan Bey ve mesai arkadaşlarına şükran borçlu olduğumuzu ifade etmek istiyorum. Yapmayı tasarladığımız Konya'da daha yapılacak çok şey var.

Geçen yıllarda olduğu gibi bu yıl da Konya tarihi ve kültürü ile ilgili yayınımız devam edecektir. Önümüzdeki hafta Saim Sakaoğlu Hoca'mızın yönetiminde, Âşık Mehmet Yakıcı'nın 60. vefat yıldönümü dolayısıyla bir özel sayı sunacağız.

Bu yıl, Hacı Veyiszade Hoca'mızın 50, babası Hacı Veyis Efendi'nin 75, İslah-ı Medaris'in kurucularından Hacı Veyiszade Hoca'mızın üstadı büyük âlim Ahmet Ziya Efendi'nin de 85. vefat yıldönümüdür. Bu sebeple şubat ayının ilk sayısını da yine böyle bir özel sayıya tahsis edeceğiz.

Beş altı yıl öncesine kadar Konya

üzerine ilgi çekici yazılarını okuduğumuz, ancak ayaklarının azizliği sebebiyle aramızdan kopan Arif Nüşet Turgut'u yazı ve şiirleriyle tekrar sizlerle buluşturacağız.

Geçen yıl giriş bölümünü verip de devam edemediğimiz, "Belgelerle Adım Adım Konya" başlıklı dizi yazımıza şubat ayından itibaren yeniden başlayıp devam edeceğiz. Bu dizi yazımızın bir yıldan fazla devam edeceğini tahmin ediyoruz.

Konya tarih ve kültürünün bir buçuk asırlık ve gittikçe nisyan perdesine bürünen karanlık bir dönemi var. Bunların biran önce araştırılıp kayıt altına alınması gerekir. Sonra Konya, Selçuklu payitahtının başkenti. Son yüz yıl içerisinde pek çok Selçuklu eseri yok edildiği gibi onu hatırlatacak şeyler de yapılamadı. Genç neslin geleceğinin teminat altına alınabilmesi için toplumda bu şuurun uyandırılması gerektiğini düşünüyoruz. Zira mazi ve kültürden kopuk bir toplumun ayakta kalması mümkün değildir.

Bugünlerde çok badireli dönemlerden geçiyoruz. Günümüzde unutulmaması gereken en önemli şeyin de birlik ve bütünlük olduğunun altını çizerek vurgulamak istiyoruz.

2010 yılının ülkemize hayırlara vesile olmasını ve başta okuyucularımız olmak üzere, bize destek veren herkese teşekkür ediyor, Akademik Sayfalar'ımızın bütün Konya kültür, sanat ve ilim adamlarına açık olduğunu ifade ediyoruz.

Prof. Dr. Haşim
KARPUZ

AKADEMİK SAYFALAR'IN 10. YILINDA KONYA

Akademik Sayfalar'ın 10. cildine başlarken Konya'nın bugünkü kültür sanat ortamının genel bir durumuna bakmak istiyorum. Konya, dünyanın en eski tarihî kentlerinin başında gelmektedir. Geçen yıl 11. Dünya Tarihi Kentler Birliği toplantılarına ev sahipliği yaptı. Bu yılda Türkiye Tarihi Kentler Birliği, Konya'da toplandı. Şehirde başta Hz. Mevlâna konusunda birçok bilimsel toplantı ve etkinlik düzenleniyor. **Konya Ansiklopedisi** çalışmaları başta olmak üzere, üniversitede bazı anabilim dallarında Konya tarihi ve kültür varlıkları üzerine çalışmalar yapılıyor, projeler yazılıyor. Ancak bunlar halka ulaşmıyor, yapılan çalışmalar sonuçlanmıyor. Kişiler ve kurumlar arasında işbirliği yapılmıyor. Nasreddin Hoca'nın dediği gibi: "Unumuz, yağımız, şekerimiz var. Helva yapamıyoruz".

Konya'nın tarihî çevresi ve dokusu yok edilmiştir, edilmeye devam ediliyor. Tarihi Selçuklu surları binaların temelinde korunuyor-temeline gömülüyor. Selçuklu başkenti Konya olarak UNESCO'ya korunacak tarihî kentler

listesine girmek için yapılan başvuru kabul edilmemiştir. Selçuklu eserleri yeni binalar arasına sıkışmış, surlar, mahalle, sokak, yapı bütünlüğü kalmamıştır. Mevcut yapı onarım ihaleleri ile yapılar ehil olmayan kişilere ihale ediliyor, proje aşamasından, uygulamalara kadar tarihi yapılar kötü restore edilerek adeta kimlik değiştiriyorlar. Büyükşehir Belediyesi'nin kurduğu **Prof. Dr. Metin Sözen Kent Atölyesi**, tarihi yapıların onarımı bakımından büyük önem taşımaktadır.

Güzel sanatlar alanında üniversitemizin ilgili bölümleri, çalışmalarını Ün TV vasıtası ile halka yansıtıyor. Müzik konserleri ayrıca Konya Musiki Derneği tarafından da icra ediliyor. Devlet Tiyatrosu perdelerini sürekli açık tutuyor. Konya tiyatrosu sahnesi salonları yeni oyunlarla dolup taşıyor. Heykel, resim, fotoğraf alanlarında açılan sergiler yeterli görülüyor, yeterince duyurulamıyor. Yerlerinin uzaklığı (Üniversite veya Mevlâna Kültür Merkezi) nedeniyle ziyaret edilemiyor.

Konya çarşısında yaşatılmaya çalışılan geleneksel el sanatları (bakırcılık, kuyumculuk, kalaycılık, respah yapımı, keçe yapımı, naht sanatı vb.) yok olma noktasına gelmiştir. Ekonomik kriz, sanayileşme ve kentleşme birçok kültür öğesinin de yok olmasına neden olmuştur. KOMEK geleneksel el sanatlarının yaşatılmasına, gençlerin bu sanatları öğrenmelerine önemli katkılar sağlıyor.

Düşünce ve edebiyat alanındaki çalışmalarda da yeterince bir bütünlük ve birliktelik gözüküyor. Hz. Mevlâna Mesnevi dersleri-Büyükşehir,

Sadreddini Konevî, M. Arabî Konevî sohbetleri - MEBKAM Meram Belediyesi gibi Selçuklu devri düşünürleri hakkında yapılan münferit çalışmalar yeterince ses getirmemektedir. Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi bu alanda geniş kapsamlı konferanslar ve paneller düzenlemekle birlikte, gerekli harcamaları karşılayamamakta ve bildirileri basamamaktadır.

Konya'nın yöneticileri bu şehrin tarihi geçmişiyile övünmek yerine mevcut bu tarihi mirası var eden ataları gibi büyük düşünmek zorundadır. Kolaya, gösterişe, israfa dayalı işler yerine gelecekte halkın kullanacağı modern tesisler ve kültür kuruluşlarına yatırımlar gerçekleştirmelidirler. Kültürün ayrılmaz bir parçası çevredir. Son yıllarda şehrin havası, sokakları hızla kirlenmiştir. Şehrin havanın temizlenmesi, gaz sisteminin geliştirilmesi,- metro yapımı gibi ulaşım kolaylıkları çevre ve havanın korunması için gereklidir.

Küreselleşen dünyamızda kültür değerlerimiz hızla yok oluyor. Yeni nesiller atalarını tanımıyor, nasıl yaşadıklarını bilmiyorlar. Kültürel alandaki yatırımların geri dönüşümü yoktur ve çok pahalıdır. Buna rağmen bu yatırımları yapmak zorundayız. Milletimize ait kültürel değerler hızla yok olmaktadır. (Komşuluk, misafirperverlik-köyodaları, Konya

Baranaları) Mevcut taşınmaz kültür varlıklarımızı da yeterince aslına uygun olarak koruyup yaşatamıyoruz. (Sahip Ata Hankâhı ve İplikçi Camii ni nasıl unutulabiliriz). Kültürel alandaki çalışmalarımızda, Konya'nın Cumhuriyet dönemi Kültür ve Sanatı da unutulup gitmektedir. Konya Kitabı XII, çalışmaları sırasında bunu yakinen görüyoruz.

Bu konularda Büyükşehir Belediyesi hazırlanmaya başlanan Konya Ansiklopedisi önem taşıyor. Büyük uğraşlarla I. cildi hazırlanan ve çalışmaları rayına oturtulan bu projenin üç yıl içinde tamamlanması planlanmıştır. Ancak müteakip ciltlerin hazırlık çalışmaları durdurulmuştur. Ansiklopedinin bir an önce tamamlanması Konya kültür tarihi bakımından büyük önem taşıyor.

Kültürel çalışmalarda, popüler etkinlikler, konserler, konferanslar, gösteriler unutulup gidiyor. Söz uçuyor yazı kalıyor. Yapılan kongre, panel, konferans gibi bilimsel toplantıların bildirilerinin basılması gerekiyor. Akademik sayfaların yeni yayınlarda tarih, kültür ve sanat alanında çalışan arkadaşlarımıza hem Akademik Sayfalara hem de Konya Ansiklopedisine çok daha katkı ve yardım etmeye çağırıyorum. Konya'nın tarih, kültür, sanat camiasına yeni yılda sağlıklı, başarılar diliyorum.

Aczimin Giryesi

Mutlak Güzel...

Ey âhiret yolcuları, size ne diyeceğim bakın:
Aman her gördüğünüz güzeli Leylâ sanmayın sakın
Bu yalan dünyada nice Yûsuf, nice Leylâ var, lâkin
Siz "mutlak güzel"i arayın, fânî cihânı bırakın...

Ahmet Sergi

Prof. Dr. Saim
SAKAOĞLU

ŞEHİR GÜZELLEMELERİ - 2

İZMİR GÜZELLEMESİ

22 Eylül 1959... Basmane Garı... 20 yaşında taşralı bir genç olarak ilk defa İzmir'e ayak basıyorum. Üzerinden tam 50 yıl geçmiş... Yarım yüzyıl... O 'yarım yüzyıl'da neler yaşanmamış ki... Ben bile 70'ini devirmeye hazırlanan bir dede olarak menzile yürüyorum. Belki de koşar adım...

50 yıl önce üniversite sınavlarına girmek için Bornova'nın güzelliklerini soluyan ben, bugün aynı ortamda kalabalığın ve gürültünün ortasında kaybolup gidiyorum. O eski Bornovadan iz kalmamış. Sanki ilçe boyutunda bir kentsel dönüşüm yaşanmış ve ben bambaşka bir Bornova ile karşı karşıyayım.

Bu gidişim bir bilimsel toplantıda konuşmak için... Üç yıllık emekli bir profesör olarak, öğrenci adaylığı çok gerilerde kalmış. Artık sınav sorgulamaları yok. Gelinen noktada bir heyecanın dinlendirilmesi amaçlanıyor.

Dr. Eren Akçiçek bir gastroenterolog... Ege Üniversitesine yıllarını vermiş. Ancak bizler onu daha çok bir kültür adamı olarak tanıyoruz. Halk kültürü kongrelerinin sevimli bildiri sunucusu... 15 yıl kadar önceydi, Konya'da düzenlediğim bir uluslararası kongreye kendile-

rini de davet etmiştim de 'Kuşburnu' konulu bir bildiriyle şeref vermişti. O, bildirisini sunacağı zaman oturuma beş dakika ara verilmiş, Tokat'taki bir meyve suyu fabrikasından özel olarak getirttiği kuşburnu suyunu salonda dinleyicilere ikram ettirmişti. Böylece, az sonra sunulacak bildirinın konusu algılanarak değil tadılarak yaşanılmıştı. İşte sevgili doktorumuz böyle farklı bir bilgin.

'Akçiçek Dosyası'nı açıyorum. Bir belge: Folklor Araştırmaları Kurumunun, 19 Aralık 1998'de verdiği Türk Folkloruna Hizmet Ödülü'ne layık görülenler için düzenlenen toplantının davetiyesi: En başta Dr. Eren Akçiçek.

2009'un baharında aldığım bir davet yazısı, falcılara filan gerek bırakmadan bana İzmir yolunu gösteriyordu. Aralık başında İzmir'de olacaktım. Aynı zamanda Ege Üniversitesi, İzmir Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü de olan Sayın Akçiçek diyordu ki, "10-12 Aralık tarihlerinde, 'Körfezde Zaman' adı altında bir 'İzmir Araştırmaları Kongresi' düzenliyoruz. Davetlimizsiniz."

Kabul cevabı, özeti gönderilmesi, bildirinın hazırlanması derken takvim yaprakları birer birer düşe düşe 9 Aralık'ı göstermeye başladı. O gün, bir kuşluk vakti yollara düşüyorum. Son nokta İzmir Otogarı olacak. Güneşli bir günde Afyonkarahisar'a doğru hızla ilerliyoruz. Etraf, sonbahardan kışa doğru koşuyor. Yarı çıplak ağaçlar âdeta bu günlerini arayacağı zamanın yaklaştığını farkederken yapraklarına bütün güçleriyle sahip çıkmaya çalışıyor. Çıplaklık korkusu, onların her yıl yaşadıkları bir dehşet manzarasının tekrarı gibidir.

On yıla yakın İzmir'de oturan büyük kızım karşılıyor beni. Otogar'a yakın olan fakültesinde çalışmış, benim telefo-

*İzmir Araştırmaları
Kongresi'ni düzenleyen
Dr. Eren Akçiçek, 10 Ekim
1995'te S.Ü.'de düzenlenen
III. Milletlerarası Türk
Halk Edebiyatı ve Folkloru
Kongresi'nde bildirisini
sunarken...*

num üzerine gelip beklemeye başlamıştı. Bayramdan beri araya giren iki haftalık hasret bitmiş, baba-kız bir daha birbirlerine kavuşmuşlardı.

10 Aralık 2009... Toplantı açılıyor. Saygı duruşu, İstiklal Marşı, arkasından, toplantıyı düzenleyen iki kurumdan biri olan Ege Üniversitesi İzmir Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü Dr. Eren Akçiçek, "Hoş Geldiniz" konuşmasını yapıyor. Sonra Merkezle birlikte toplantıyı düzenleyen Edebiyat Fakültesinin dekanı Prof. Dr. Altan Çilingiroğlu ve Rektör Prof. Dr. Candeğer Yılmaz adına bir yardımcısının konuşuyor. Ve ilk bildiriye geçiliyor, o bir ortak bir sunum: Antik Çağlardan Modern Zamanlara İzmir. Yaşar Aksoy'un bu konuşmasından sonra 'İzmir Zeybeği' adı altında sunulan halk oyunlarını izliyoruz. Ege Üniversitesi Türk Konservatuarı Türk Halk Oyunları Bölümünün sunduğu Zeybek oyunlarını zevkle izliyoruz. 14 genç, sahnede âdeta bir güzelliği sergiliyor. Ya onlardan sonra huzura çıkan Deniz Şener kızımız... O da 'Türkülerle İzmir, Türkülerle Atatürk' programını sunuyor. Alkışlar, alkışlar... Ve, 13.30'da iki ayrı salonda buluşmak üzere ayrılıyor o güzelim MÖTBE salonundan... Yeni adıyla Prof. Dr. Yusuf Vardar Kültür Merkezi'nden.

Salonda bir de çok eski öğrencim var. Ekrem Karaismailoğlu. Eski bir bürokrat: Başbakanlık Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığı Halkla İlişkiler Başkanlığı, tekrar Başbakanlıktaki görev ve emeklilik... Yeni bir hayat: Anadolu Ajansı Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü. İzmir Mavişehir'de yaşıyor. Sık sık arar, 'Görüşelim hocam' der. Aralık başında haber vermiş, kendisini davet etmişim. Lütfetmişler, gökyüzünün delindiği o sulu günde trafiğin bütün olumsuzluklarını yenerek salona ulaşmıştı.

Bornova sokaklarına dalıyoruz. Bata çıka gitmiyorsak da etrafa suları saçsa, yolları işgal eden su birikintilerini yara yara kendimize, park yeri de olan bir lokanta arıyoruz. O, beni topluluktan ayırmış, sağlığıma uygun bir lokantaya götürmeye çalışıyordu. Muradımıza erdik.

Sevgili Ekrem'in yaşı 60'ın üzerinde. Kendileri benim Tokat Gaziosmanpaşa

Lisesinden öğrencim oluyor. Uzun boylu, basketbolcu, okur yazar biri... Gerçekten yazar, kitabı bile var. Hem de okudukça, 'Vay canına sayın seyirciler...' diyebileceğiniz bir kitap: *Sivri Kayalar Üzerinde Çıplak Ayakla Dolaşmak* (Ankara 2006).

Yıllar sonra beni arayıp bulmuş, Ankara'da, sınıf arkadaşı Metin Aslan'la

güzel bir akşam yemeği yemiştik. İşte Ekrem böylesine vefalı bir öğrencimdi. Ertesi gün de beni dinlemek için tekrar geldi. Ona kitaplarımdan hediye ettim. Hani, 'Analar neler neler doğurur' derler ya, ona bir de 'Hocalar ne öğrencileri yetiştirmiş' sözünü dememiz gerekecek. İşte 'Delikanlı' Ekrem böyle bir öğrencimdi. Acaba onu örnek almaya çalışacak kaç kідemsiz ve hayırsız öğrencim var ki...

İkinci gündü: 11 Aralık 2009 Cuma... Başkanlık divanıdayım. Yanımda, hemşehrim, Dokuz Eylül Üniversitesi öğretim elemanlarından Öğr. Gör. Feyyaz Sağlam var. Bir ara kulağıma eğilip, 'Hocam, Yardımcı geldi' dey-

verdi. Birer baş hareketiyle selamlaştık, Yrd. Doç. Dr. Mehmet Yardımcı'yla...

Kimdi bu 'Yardımcı?' O da tıpkı Ekrem gibi Tokat'tan öğrencim idi. O, uzun öğretmenlik ve müdürlük görevlerinden sonra; öğrencim, o yıllarda yardımcı doçent olan Prof. Dr. Ali Berat Alptekin ile doktora çalışması yapmıştı. 12 yıldan beri de Feyyaz'ın bölümünde öğretim üyesiydi.

Trabzon Fatih Eğitim Enstitüsünde öğrenci iken şiirle yakından ilgilenmeye başlamıştı. Şiir kitapları birbirini izlemişti. Bilimsel eserleri ise İzmir'den sonra hız kazanmıştı. Herhâlde onları sayıp da sayfamızı doldurmayacağız. Sadece şu kadarını söyleyelim. Yedi şiir kitabı ve antoloji, 31 bilimsel çalışma, derleme, vb.

Aslında Mehmet'teki cevheri biz (jürideki arkadaşlarımla ben) daha 1966 yılında keşfetmiştik. Tokat Halkevinin lise ve dengi okulların öğrencileri arasında açtığı hikâye yarışmasında birinciliğe layık bulunmuştu.

Şimdi de 'Yardımcı Dosyası'nı açıyorum. O da, Akçiçek gibi Folklor Araştırmaları Kurumunun 1990'da verdiği Türk Folkloruna Hizmet Ödülüne layık bulunmuş. Ayrıca, 40. Sanat Yılı, Üniversitesince 'Şiirle Kırk Yıl' adı verilen bir törenle kutlanmış.

Mehmet'le Ekrem'i tanıştıyorum. Tuhaf değil mi? Aynı yıllarda, aynı lisede okuyan iki eski öğrencimi 43-44 yıl sonra İzmir'de ben tanıştıyorum. Oysa ikisi de, Frenkçesiyle popüler delikanlılardı. Neyse, bu hayırlı işe de vesile olmanın hazzını tatmış oldum.

Toplantının daha ilk gününde, 45 yıldır görüşemediğim bir 'Yüksek Mualimli' dostumla karşılaştık. Prof. Dr. Necmi Ülker. O, tarihçi idi. Amerika'da doktorasını yapmıştı ve geçen yıl, bencileyin 'mütেকaidin' sınıfına yükseltilmişti. Sevgili Ülker, emekli oluncaya kadar Üniversitesinin Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Bölümü Başkanı idi. İkinci günün öğle yemeğini yine dışarıda yedik. Yardımcı, Ülker ve ben... Ne mi yaptık yemekte, biliyor musunuz? Üçümüz de ayrı ayrı yemeklerden aldık, âdeta Tokat'ın ferfesi gibi, hepimiz bütün yemeklerden tattık.

Sevgili Ülker için geçen yıl bir arma-

ğan kitabı yayımlamıştı. Ben de bir yazımla katılmıştım. Benim İzmir'deki anjyolu günlerimde, kadim meslektaş Prof. Dr. Fikret Türkmen'i makamında ziyaret etmiştik. Meğer Prof. Ülker'in müdürlüğünü yürüttüğü birim de aynı binada imiş. Ama, o fakültesinde olduğu için görüşememiştik. Kısmet 45 yıl sonrası içinmiş.

Sevgili Necmi'yi öğrencilerini dinlemek üzere toplantıya selam gönderirken Yardımcı ve ben iki meslektaşımızı makamlarında ziyareti planlıyorduk.

Atalar 'Sora sora Bağdat bulunur' demişler; biz de sora sora 'Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü'nün binasını bulabildik. Müdür Prof. Türkmen makamında imiş. Özel kalem gelişimizi haber verince kapıyı açarak Yardımcı'yla beni karşıladı.

Misafir koltuklarının rahatlığı fazla uzun sürmedi. Hoşbeşten, hâl hatır sormadan sonra kitaplığı ziyarete geçtik. Prof. Dr. Fikret Türkmen Kitaplığı. İki yıl önceki ziyaretime göre kitaplığın raf araları biraz daha daralmış, araya yeni raflar sokulmuş. Öyle ya, konu Türk dünyası olunca alan mı yetişir.

Bilgi veriliyor, bilgi alıyoruz. Gözlerimiz hep yeni yayınlarda. Kim bilir Almatı'da ne çıkmış, Üsküp'te ne?.. Sonra öbür kitaplığa, öbür binaya ve bahçeye... Bahçede bitki türleri geçidi yapılıyor. Yurt dışından getirilenlerin ayrı bir değeri var. Ya tepemizde sürüler halinde dolaşan papağanlar?.. Ben, önce sıgırcık benzeri bir uçucu sanmıştım. Meğer kafes kuşu papağanın bir türü imiş. Bilgileri hep Prof. Türkmen'den alıyoruz.

Vakit ilerliyor... Sevgili Türkmen'in de resmî işleri var. İzin alıp yine sora sora ikinci Bağdat'ı, Edebiyat Fakültesini buluyoruz. Erzurum'dan öğrencim Prof. Dr. Yavuz Akpınar'ın kapısı kapalı... Belli ki ayrılmış. Ver elini Nerin Hocanın odası... O da yok, kötü haber. Ama bir iyi haber, bilgisayar odasındaymış. Oraya varıyoruz. Sonra hep birlikte şahsi odasına dönüyoruz.

Dört duvarı kitaplarla örülmüş bir oda... Sohbet koyulaşiyor. Birer ihlamur içiyoruz. Çocukluk günlerimi hatırlıyor ve çayın aleyhine olacak şekilde bir "ohh, canıma değsin" çekiyorum. Prof. Nerin Yalın Karaca Oğlan üzerine güzel bir makale hazırlamış. Hemen birlikte

göz atıyoruz. Takdir duygularımızı iletiyoruz kendilerine.

Üç halk edebiyatçısı bir araya gelince neler konuşacaklarını herhâlde tahmin edersiniz. Yeni yayınlar, dergilerin son sayıları, gelecek yılın toplantıları, tezgâhtaki çalışmalar, vb. “İşte öyle birşey”di bizim konuşmalarımız da.

Hediye edilen kitaplarla dergileri kucaklayıp vedalaşıyoruz. Bu arada sevgili Yardımcı, ‘Hocam, mademki Selcen Hanım’la aynı mahallede oturuyoruz, o sizi beklemesin; gitsin. Ben sizi götürürüm” deyiverdi.

Telefon aracılığıyla sevgili büyük kızım Selcen’i evine yolluyoruz. Dr. Yardımcı’yla bir de, çene çalmanın en güzel örneklerini vererek Yeşilyurt’un, Polat Caddesi’nin yolunu tutuyoruz. ‘Nihan’ olmasa da bile karmaşık yollardan geçerek kızımın evine geliyoruz, Mehmet ‘Hocam, benim ev de şuracıkta...’ diyerek evinin önünde bir tur atıverdi. Gerçekten de çok yakınmış. Vedalaşırken ‘Yarın akşam görüşelim’ deyise de ben bizimkilerin programını bilemediğim için, ‘Kısmetse’ deyiverdim. Sağ olsun Yardımcı, beni Mate Park Evleri’nin önüne kadar getiriverdi.

Çocuklara (böyle dediğime bakmayın, 30’un sonlarında iki tıp doktoru) günümü özetledim, Yardımcı’dan söz ettim. Sonunda, ‘sabah ola, hayır ola’ diyerek yarının planını sabaha bıraktık.

Ertesi gün öğle yemeğini yemek için Konak’a iniyoruz. Kemeraltı’nda Kızlar Ağası Hanı adı verilen, İstanbul’daki Kapalıçarşı’yı hatırlatan bir labirente giriyoruz. Sonunda damadımın esnaf lokantasına ulaşıyoruz. Meğer hafta içinde millet kuyruğa girermiş. Hani bizim bazı düğün yemeklerinde tepemizde bekleyenler olur ya, öyle değilse bile kapıda, gözünüzün içine bakanlar olurmuş. Dr. Ali yemekleri biliyor. Tıpkı dün öğleyin Ülker ve Yardımcı’yla yaptığımız gibi, çeşit bolluğuyla sofraya oturduk. Burada bir de kabak tatlısı yedik ki sormayın.

Damadım Ali, Frenkçesiyle söylemek gerekirse bir tür ‘gürme’, yani tad uzmanı ve lezzet avcısı... Onun tavsiyelerine uyuyoruz. Allah’tan geç gittiğimiz ve günlerden cumartesi olduğu için gözümüzün içine bakan filan yok.

İki gün önce şehirde ırmakçıları

oluşturan yağmur bugün nedense şemsiye açıp kapama talimi yaptırıyor bizlere. ‘Pier’ nam eski iskeleye doğru yürüyoruz. ‘Lüküs’ mağazalardan geçilmiyor... Tabii lüküs hanımlar ve beylerden de... Remzi Kitabevi’nde şöyle bir dolaşıyoruz. İlgimi çeken raflar, yabancı romanlar bölümü. En çok satanlar listelerinin İngiltere, Almanya, Fransa ayaklarını oluşturan kitapların özgün basımları...

Eve erken dönüyoruz. Kızımla ve damadımın bir defa daha doya doya oturuyoruz. Sevgili Yardımcı ile yemek çıkışı telefonlaşmıştık, akşam, 19.30-21.00 arası onlarda oturacağız. Öyle de yapıyoruz. Ev faslından sonra bir de komşu faslı yapıyoruz. Sağ olsun Yardımcı gelip bizleri alıyor.

Hep dünlerden konuşuyoruz. Mehmet’in Trabzon’undan, Malatya’sından; bizim Tokat’ımızdan, Erzurum’umuzdan... Hatıralar biter mi, bitmez elbet... Gece biter, onlar bitmez.

Pazar sabahı her şey 10.45’e göre ayarlanıyor. Otobüsüm 11.30’da ayrılacak İzmir’den. Az zamanda çok şeyleri konuşuyoruz. Yol boyunca Konya’ya mesajlar ve selamlar depoluyorum. Eskiler olsaydı, ‘Bir deve yükü’ derlerdi, ben ise ‘Bir tır yükü’ geliyorum.

El sallama faslı uzunca sürdü. Sürsün varsın, onun da ayrı bir tadı var. İzmir’den her ayrılışında rahmetli babamı, onun, beni Eski Garaj’dan uğurlamasını hatırlarım. Burada roller değişmiş, evlat babayı uğurlamaktadır.

Yol boyunca doğayı seyrediyorum. Fazla kalabalık olmayan İzmir-Adana seferinin 9 numaralı koltuğu hep boş kaldı... Yalnız yolculuk ediyorum. Otoparlara gire çıka Afyonkarahisar il sınırına ulaşıyoruz. Yerler bir tuhaf... Yol kenarlarında kirlenmeye yüz tutmuş bir beyazlık var. Kar, şöyle bir dokunup geçmişe benziyor.

20.00 sularında Konya’dayım, küçük damadım ve eşi, yanlarında torunum Güven’i de alarak beni karşılamaya gelmişler. Ne güzel... İzmir’de beni büyük kızım uğurluyor, Konya’da küçük kızım karşılıyor.

Eve dönüşün hâli bir başka oluyor vesselam.

A. NÜSHET TURGUT'LA YENİDEN...

Arif Nüşet Turgut ismini Konya basınının dikkatli takipçileri, özellikle de Konya kültürüyle ilgili olanlar hatırlayacaklardır. “Arif amca”mız Konya basınında eskilerden olmakla birlikte vücudunun ağırlığına güç yetiremeyen dizleri sebebiyle vakitsiz kendi köşesine çekilenlerdendi. Ta ki on iki-on üç yıl öncesinde merhum N. Yalçın Dikilitaş onu yeniden buluncaya kadar... Arif amca, Yalçın abinin gayretkeşliği ile 1997 ile –Yalçın abinin rahmeti Rahman’a kavuştuğu- 2005 yılları arasında en velut dönemini yaşadı. Hatta merhum ağabeyimle son görüşmemizde konuşmamızın önemli bir bölümü yine Arif amca üzerine olmuştu. Merhum ağabey, sanki bir hazine bulmuşçasına, ağzı kulaklarında: “Bak hocam, bak şu hazinelerel..” diyerek Arif amcanın babasına ve Birinci Dünya Savaşı yıllarına ait bir çanta dolusu tarihî belge ve fotoğrafı gösteriyordu. Merhum ağabeyim bu görüşmeden birkaç hafta sonra, himmetiyle yayımlanan Arif amcanın makalesini [Bk. A. Nüşet Turgut, “Bir Konyalı Subay ve Esaret Hatıraları”, (Editör: Caner Arabacı), *Yeni İpek Yolu Dergisi Konya Kitabı VII*, Konya, Aralık 2004, s. 59-81] göremeden, dünyaya veda etti.

Birkaç hafta öncesydi. Yalçın ağabeyin ebediyete intikalinin beşinci senedevesiyle ona hasredeceğimiz özel sayının çalışmalarını yaparken Arif amca aklıma düştü. Onun ikamet adresine dair bilgim sadece “Aydınlıklar” ile sınırlı olmasına rağmen teknolojinin imkânları sayesinde kendisine ulaşabildim. Yıllar sonra telefonla bu ilk görüşmemizin üzerinden hafta geçmemişti ki yeniden arayıp ertesi gün için iznini istedim.

Kavilleştigimiz saatte evindeydim. Bir süre halleştikten sonra yanı başında-

ki poşeti çekip içindeki evrakı bir bir çıkartmaya başladı. Poşetin tütün kokusu sinmiş muhteviyatı Osmanlının son dönemine ait matbu bir risaleyle iki defter, defterlerdeki eski yazılı metinlerin yeni yazıya aktarıldığı birbirine atışla tutturulmuş irili ufaklı, pek çok kâğıt parçası tomarı, birkaç eski yazılı mektup, Mehmet Nesip Dede ile oğlunu resmeden bir fotoğraf ve üç plastik klasörden oluşuyordu.

Osmanlı alfabesiyle kaleme alınmış metinleri muhtevi defterlerden küçük ebatlı olanı Konya halk bilimine dair ilk ve en önemli kaynaklardan biri olan *Konya Halkiyat ve Harsiyatı*'nın müelliflerinden Konyalı ünlü eğitimci Mehmet Ferit (Uğur)'e ait. “Kable'l-İslam Türk Hars ve Medeniyetine Dair Konferans” başlığını taşıyan 1 Kânun-ı Evvel 927/1 Aralık 1927 tarihli metin yirmi dört sayfadan oluşuyor. Konya Muallimler Birliği'nde verilmek üzere hazırlanmış bu konferans metnini müteakip sayılarımızda dizi yazı olarak siz okuyucularımızla paylaşacağız. Yine bir dizi yazı olarak bilginize sunmayı düşündüğümüz ikinci defter de Konya Darülmualliminine ait. Bu defter de pek çok konferans metnini havi. İlkine göre daha kısa ve bilgileri daha sathi olan bu metinleri ilginç kılan ise; bunların müelliflerinin 1330-1331 (1914-1915) Öğretim Yılı Konya Darülmuallimini (Konya Erkek Öğretmen Okulu) son sınıf öğrencilerine ait olmasıdır. Bu metinler doyurucu bilgiler vermekten uzaksa da; bir devletin küllerinden yeni bir devlet çıkaran neslin hâletiruhiyesini aksettirmesi açısından ayrıca bir öneme haizdir.

Üç plastik klasörden birinde Arif amcamızın yayımlanmak üzere daktilo ederek hazır hâle getirdiği iki yazısı (“Şemmetü'l-esrâr” ve “Bilinmeyen Bir

Konferans”) bulunuyor ki; bunları da sizlerle paylaşacağız. İkinci klasör, Arif amcamızın bizzat derlediği “Konyalica Sözlük”ten oluşuyor. 1.646 kelime ve deyim havi bu sözlüğü de imkânlar nispetinde zaman zaman sizlerle paylaşacağız. Hakeza Arif amcamın şiirlerinin yer aldığı en kalın üçüncü klasörünü de...

Yazımızı Arif amcamın biyografisi ile bitiriyoruz.

“Arif Nüşet Turgut, Hulusi ve Akdes çiftinin oğlu olarak 1928 yılında Konya’nın Tahtatepen semtinin Sungur Mahallesi, Tahir Efendi çıkma sokağında 19 kapı numaralı kerpiç evde dünyaya geldi. Babası Turgutoğulları beylerinden gelmekte; annesi Burhan Dede soyundandır. Babasının soyu olan Turgutoğullarını araştırıp bir şecere yapmışsa da annesinin soyu ile ilgili yaptığı çalışmalar belge yetersizliği nedeniyle yarım kaldı.

Hâkimiyeti Milliye İlkokulunu ve Konya Erkek Lisesi orta kısmını bitirdi. 1942 yılına kadar, mahallelerinde oturan Müderris Dülgerzade İbrahim Efendi’den, Sıtkızade Ali Efendi’den ve Hamdizade Ragıp Efendi’den dinî ve ilmî dersler aldı. 1945 yılında Konya PTT Başmüdürlüğü’nün açtığı telgraf stajyeri imtihanını kazanarak Konya PTT Merkezinde çalışmaya başladı. İki buçuk yıl kadar burada çalıştıktan sonra özel nedenlerden dolayı işten ayrıldı ve askere gitti. Cumhurbaşkanlığı Muhafız Kıtası’nda telsiz operatörü olarak askerlik görevini tamamladıktan sonra bir müddet değişik illerde ticaretle uğraştı. Ailesinin kendisine olan ihtiyacı nedeniyle 1953 yılında Konya’ya döndü ve eski işi olan telgraf memurluğu görevine geri döndü. 1975 yılına kadar sürdürdüğü bu görevden telgraf şefi olarak kendi isteğiyle emekliye ayrıldı. Emekli olduktan sonra beş yıl kadar Türbe Caddesi’nde açtığı dükkânda peşgir, kitap, pul gibi eski eşyalar sattı. 1980 yılından itibaren geçmişten bu yana arşivlediği bilgi ve belgeleri toparlayarak “Turgutoğulları” adlı yazı dizisini hazırladı. Bu yazı dizisi mahalli bazı gazetelerde yayımlandı. Bu süreç içinde eski Konya kerpiç evlerine olan tutkusu nedeniyle, temelden tavana Konya Kerpiç Evleri’ni incelemeye ve üzerinde araştırmalar yapmaya başladı. Eski Konya kerpiç evleri, Konya sevgisi ve Mevlâna sevgisini konu alan, “Kul Arif” mahlasıyla şiirler yazdı. Şiirleri birçok ulusal ve yerel basında yayımlandı. Şiirlerinde ve yazılarında daima örf ve adetlerimize uygun yerli deyimler kullanmaya çalıştı. Yazı ve araştırmalarıyla Konya kültürünün tanıtılmasında büyük rol oynayan Arif Nüşet Turgut evli ve üç çocuk babasıdır.

Eserleri:

Turgutoğulları: Arif Nüşet Turgut’un “ced-

dime görevimdi” diye nitelendirdiği *Turgutoğulları* yazı dizisi 250 yıllık Memluk hükümdarlığında Halep ve Mısır’da sürgün yaşamış Turgutoğullarını konu almaktadır. Bu dosya mahalli gazetelerde yazı dizisi olarak yayımlanmıştır.

Dediği Sultan: *Dediği Sultan* adlı yazı dizisinde de Konya’nın Ilgın ilçesinde yaşamış Dediği Sultan adında zengin bir dergâh şeyhinin yaşamını konu alan Turgut, bu şeyh hakkındaki söylentilerin ve olası menşeinin izini sürmüştür. Yaptığı bu araştırmalar da yine bir dosya halinde “Dediği Sultan” ismiyle yerel gazetelerde yayımlanmıştır.

Konya Ağzında Sözcük ve Deyimler: Konya coğrafyasında gelişip büyümüş ananevi sözcüklerin ve deyişlerin giderek yok olduğunu düşünerek böyle bir çalışmaya başlayan Turgut, yaptığı araştırmalarla 1.500 adet deyim ve sözcüğü yeniden gün yüzüne çıkarttı. Bu konuyla ilgili halen araştırmalarına devam ediyor.

Şiirler: Konu olarak genelde eski kerpiç evlere, Konya ve Mevlâna sevgisine değinen Turgut’un, kendine özgü üslubuyla yazdığı bu şiirler yerel ve ulusal basında yayımlandı. Özellikle şiirlerinde yöresel deyişleri ve sözcükleri kullanmaya çalışırken de “biz yazmazsak onlar ölür” diye özdeyişlere olan sevgisini her yerde dile getirdi.

Eski Konya Evleri: Türk ve İslam dünyasında çok önemli bir yeri olan Konya’nın en büyük simgelerinden olan Konya kerpiç evleri Turgut’un bu çalışmasıyla adeta yeniden hayat bulmuştur. Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür yayıncıları tarafından da basılan bu eser, yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalmış eski Konya evlerinin teknik özelliklerini ve fotoğraflarını içermektedir. Bunun yanı sıra sosyal ve ekonomik yaşam hakkında kesitlerin yer aldığı *Eski Konya Evleri*, Arif Nusret Turgut’un yayımlanmış tek kitabıdır (Yeni İpek Yolu, S. 213, Kasım 2005; <http://www.kto.org.tr/tr/dergi/dergiyazioku.asp?yno=457&ano=52>).

ŞEMMETÜ'L-ESRÂR

“Her hizmet bir teşvikin, her müessir de bir sevginin eseridir. Müessir olmayınca eser olmaz. (Mir'ât-ı Şüyûn)”

Şemmetü'l-esrâr, 52 sayfada 99 özlü ve sırlı sözü içine alan H 1297/M 1879-80 yılında Manisa'da Saruhan Matbaası'nda basılan, o yıllarda Manisa şer'i hâkimi olan Ali Haydar Efendi'nin Arapçadan Türkçeye tercüme ettiği bir kitapçıktır.

Eserdeki Türkçeleştirilen özlü sözlerin Hz. Ali Efendi'mize nispet olunan

Hikemiya'taki nasihat ayetlerinin tercümesi olduğu, kitapçığın ön kapağıyla ön sözünde belirtilmiş, bu eserin Türkçeye tercüme olunmasını teşvik eden de yine o yıllarda Manisa Mevlevihanesi'nde postnişin olan Konyalı İbrahim Fahreddin Çelebi Efendi olmuştur.

İbrahim Fahreddin Çelebi, Arapça bilmeyenlerin de okuyup, eserin sırlarla dolu nasihatlerinin hiç olmazsa kokularını almaları maksadıyla bu eseri Arapçadan Türkçeye tercüme ettirerek adına “Şemmetü'l-esrâr” demiştir.

Eserin tercümesi XIX. yüzyıl Türkçesiyle yapıldığından günümüz neslinin bu kokuları dahi alabilmesi muhaldir. Bu sebeple kitabın günümüz Türkçesine aktarılması da yerinde olacaktır.

İbrahim Fahreddin Çelebi zamanında Manisa Mevlevihanesi'nde ser-taam Konyalı Kilercizade Hüseyin Dede Efendi, ser-tabbah da oğlu Mehmet Nesip Dede Efendi'dir. M. Nesip Dede Efendi, Konya'da bulunan dayısının oğlu Tahir Efendi ile devamlı mektuplaşmaktadır. R 1303/M 1887 yılında da Tahir Efendi'ye *Şemmetü'l-esrâr* kitapçığından göndermiş, kitapçığın üstüne de bunun, vilayet kaleminde çalışan Muhhtar isimindeki bir ahbabına verilmesi notunu düşmüştür. Ayrıca M. Nesip Dede Efendi, oğlu Kâmil Efendi'yle Manisa'da çektiirdiği bir fotoğrafını da dayızadesi Tahir Efendi'ye göndermiştir.

M. Nesip Dede Efendi'yi 1312'de Konya Mevlevihanesi'nde ser-tabbah olarak görüyoruz. Konya'da da boş durmayan M. Nesip Dede, arkadaşlarıyla birlikte Konya'da yaşamış dört yüze yakın evliya'yı tespit ederek bir risale hâlinde Mevlâna Dergâhı'na hediye etmişlerdir.

Yazımızı *Şemmetü'l-esrâr*'dan nakledeceğimiz birkaç veciz söz ile sonlandıralım.

- Her kişinin kıymeti kendisinde görü-

len hâlet ve evzâ' ile tayin eder. Bâz bâz ile; kel tavuk kel horoz ile... darb-ı meseli müeddası dabi bu kabildendir [Her kişinin kıymetini kendisinde görülen durum ve tutum belirler. Doğan doğan ile; kel tavuk kel horoz ile... atasözü de bu bağlamdadır. (s. 6, 5. söz)].

- Kişinin kıymeti lisanı altında gizlidir. Nitekim Şems-i Tebrizî: "Kelamından olur malum kişinin kendi miktarı" diyerek bu meali ifade buyurmuştur (s. 6-7, 7. söz).

- Levazım-ı cehl ve redaet olan, büyüklenmeği ihtiyar edende muktezıyyat-ı sitayiş mefkud bulunduğundan senaya mahal olamaz da meddahı bulunmaz [Bilgisizlik ve kötülük malzemesi olan (kişi), büyüklenmeyi seçtiğinde (kendisinde) övgünün icapları yok olduğundan övgüye yer olamayacağı gibi övücüsü de bulunmaz. (s. 12, 21. söz)].

- Killet-i akıl ile mecbul olan ne kadar terbiyet yolunda cidd ü ihtimam etse, hakayık-ı umuru idrake kudret-yab olmak derecesine vasıl olamayacağından andan eşnâ maraz mevcut olmadı. [Kıt akıllı yaratılan (kişi) eğitim yolunda ne kadar özenle çalışsa, işlerin hakikatini kavramaya takat bulmak derecesine ula-

şamayacağından ondan daha çirkin hastalık bulunmadı. (s. 17, 32. söz)]

- Zeval-ı nimet asarını gördüğünüz vakitte livechillah fukaraya ibsan ile ataya-yı Perverdigâr'a nail olunuz. [Nimetin çekilmeye başladığının belirtilerini gördüğünüz zamanda Allah için fakirlere iyilik ederek Eğitici/Besleyici (Allah)'nin bağışlarına erişiniz. (s. 48, 91. söz)]

Ahmet KUŞ

KONYA VİLAYETİ SALNAMELERİ

Yeter ki insan bir şeyi halisane duygularla istemeye görsün, Rabbim o kulunun istediğini bir vesile kılıp ona gönderiveriyor. Yüce yaratana-mıza binlerce şükürler olsun ki böyle bir duyguyu iki hafta kadar önce bizlere de yaşattı. Konya Salnameleri'nin Hicri 1285 tarihli ilk cildi yayınlandığı zaman Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından gazetemizin Akademik Sayfalar ilavesinin yazar kadrosu ile birlikte bize de gönderilmişti. Bu ciltten sonra 6 ayrı cilt daha yayınlandı fakat çok istememize rağmen bu ciltler elimize geçmedi. Aradan bir hayli zaman geçtikten sonra eksik ciltler belediyede görev yapan bir dostumuz tarafından bize hediye edildi. Demek ki salnamelerin en son yayımlanan 7. cildi de dahil olmak üzere bize ulaşması için bu kıymetli dostumuz vesile kılınmıştı. Bizim gibi Konya ile ilgili araştırmalar yapanlar için salnamelerin her cildi zengin bilgiler ihtiva ediyor. Salnameler kimi çevreler için pek bir şey ifade etmese de erbabı için birer hazine değerindedir. Konya Vilayeti Salnameleri'nin orijinal nüshalarının bir kısmı Mevlâna Müzesi Kütüphanesi'nde, bir kısmı Koyunoğlu Kütüphanesi'nde ve bazı nüshaları da diğer Konya kütüphanelerinde bir kısmı ise İstanbul'daki muhtelif kütüphanelerde bulunuyor.

Salname, genel olarak geçmiş yılların veya bir yılın bütün olaylarını, her tür icraatını, istatistik, ziraat, ticaret, sanayi, iktisat, tarih, fen ve biyografi bilgilerini özet halinde ihtiva

etmek üzere her yıl tertip edilen ve yayınlanan eserler hakkında kullanılan bir kelimedir. Salname; yıl demek olan "Sal" ile mektup, kitap anlamında kullanılan "Name"nin birleşmesinden meydana gelmiştir. Günümüzde salname yerine daha çok yıllık kelimesi kullanılıyor. Salnameler devlet tarafından yayınlandıkları için resmî sayılırlar. Osmanlı döneminde ilk salname Koca Mustafa Reşit Paşa'nın (1800 – 1858) düşüncesi ve himmeti ile H. 1263 / M. 1847 yılında yayımlanmıştır. Osmanlı dönemine ait son salname ise H. 1333 / M. 1918 yılında yayımlanmıştır. Osmanlı Devleti tarafından yayımlanan salnameler sadece vilayet salnameleri ile sınırlı değildir. Vilayet salnameleri gibi Rasathane-i Amire, Bahriye, Devlet, Rüşumat, Askeriye ve Eyalât-i Mümtaze salnameleri de kendi alanlarında çok değerli bilgileri ihtiva ederler. Vilayet Salnameleri kütüphanecilik açısından nadir eserler sınıfına girmektedir. Hemen hemen hepsi Tanzimat'tan sonra vilayet merkezlerinde kurulmuş olan vilayet matbaalarında basılmışlardır. Vilayet matbaaları Cumhuriyet'in ilk yıllarına, 1930'lu yılların sonuna kadar resmî ve özel baskı işlemlerini yapmış, sonra giderek önemlerini yitirerek ya kapanmış ya da satılmışlardır. Vilayet matbaaları, salnamelerin yanı sıra vilayetin yayın organı olan gazetelerin basımını da yürütürlerdi.

Konya Vilayeti Salnameleri'nin ilki Sultan Abdülaziz Han devrinde H. 1285 / M. 1868 yılında, son bas-

AKADEMİK SAYFA YAZARLARI

Prof. Dr. Saim Sakaoğlu,
Prof. Dr. Haşim Karpuz,
Prof. Dr. Yusuf Küçükdağ,
Prof. Dr. Ahmet Sevgi,
Prof. Dr. Mustafa Uzunpostalcı,
Yrd.Doç. Dr. Mustafa Çıpan
Dr. Kamil Uğurlu,
Mehmet Ali Uz,
Halit Güler,
Yrd. Doç. Dr. Caner Arabacı,
Yrd. Doç. Dr. Yakup Şafak,
Yrd. Doç. Nuri Şimşekler,
Dr. Hasan Özönder
Bekir Şahin,
Abdullah Uçar
İ. Mete Mimirolu
Ali Işık,
Ahmet Kuş,
İbrahim Divarçı,
Hasan Yaşar,
Özgen Küçükkoner,
Sabri Doğan ve diğerleri

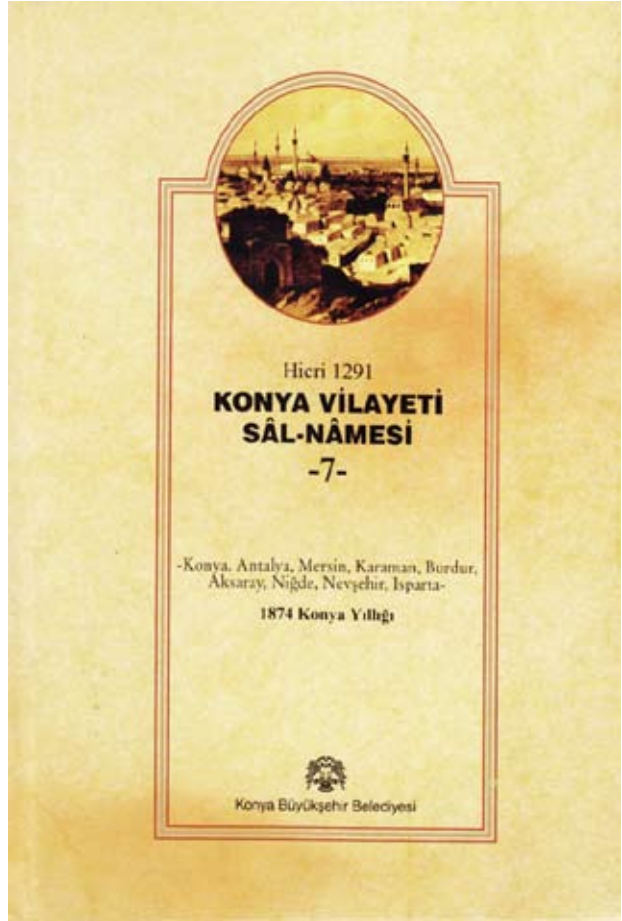
İLİM İSTİŞARE KURULU

Prof. Dr. Saim Sakaoğlu
Prof. Dr. Haşim Karpuz
Prof. Dr. Ahmet Sevgi
Prof. Dr. Yusuf Küçükdağ
Halit Güler
Ali Işık
Hasan Yaşar

kısı ise H. 1330 / M. 1914 yılında yayımlanmıştır. Salnameler 16. sayıya kadar taş baskı (Litografya) ile daha sonra ise harf dizme (Tipografya) yöntemiyle basılmıştır. Salnameler ilk önce hattatlar tarafından el yazısı ile hazırlanıp daha sonra klişeye alınarak basılırdı. Konya Vilayeti Salnameleri'nin ilk sayısının hattatı Başaralizade es-Seyyit İbrahim Hakkı Efendi (1828 – 1894), ikinci sayının hattatı ise Mahbûb Efendi'dir (1843 – 1897). Salnamelerin yayınlandığı yıllarda Konya; Konya, İçel, Niğde, Isparta ve Teke olmak üzere 5 sancaktan oluşmaktadır. Dolayısıyla salnamelerde sadece Konya'yla ilgili değil Karaman, Antalya, Mersin, Niğde, Nevşehir, Kırşehir, Aksaray, Isparta ve Burdur gibi bir zamanlar Konya Vilayeti sınırları içerisine dahil olan illere ait bilgiler de yer alıyor.

Son olarak 7. cilt yani H. 1291 / M. 1874 yılına ait Konya Vilayeti Salnamesi yayınlandı. 7. cilt yine önceki ciltlerde olduğu gibi yeni harfli kısım ve ebadı küçültülmüş tıpkı basım olmak üzere iki bölümden oluşuyor. Her cildin ilk sayfalarında yeni harflere çevrilmiş hali son sayfalarda ise orijinal Osmanlıca hali yer alıyor. 15x22 cm ebadında basılan eserin her ciltteki sayfa sayısı farklı. Örnek olarak incelediğimiz 7. cilt 208 + 208 sayfadan oluşuyor. Konya Büyükşehir Belediyesi'nin bir kuruluşu olan Konya Kültür A.Ş. tarafından yayımlanan eserin çevirisini Mehmet Eminoğlu Bey yapmıştır. Eserin redaksiyonu ise Doç. Dr. Alattin Aköz, Doç. Dr. İzzet Sak ve Arş. Gör. Ali Rıza Soyucak tarafından yapılmıştır. Salnamelerde ne tür bilgiler bulunduğu dair örnek teşkil etmesi açısından 7. cildin 89. sayfasından küçük bir bölümü buraya iktibas ediyorum; *“Konya şehri basit bir mahaldedir cihet-i cenubisinde bulunan cibâl dâmeninde Meram nam mahalde ahalinin kesretle bağ ve bostanları vardır. Ekser aha-*

li eyyam-ı sayfda oraya nakl ederler mezkûr dağlardan nebe'ân eden sular birleşerek bağ ve bostanların sakî eddikden sonra fazlası şehre cereyan eder derûn-ı birûn-ı memleketde musanna asar-ı kadime mevcuddur. Şehirde bir piyade kışlası ve derûnunda bir depo ve civarında bir cebhane ve şehrin diğer tarafında güherçile fabrikası ve Meram'da dahi çarşu ve firun ve hamam ve cevâmi ve mesacid mevcut olduğu misillü haftada bir kere pazar dahi durur.”

Konya'mız için önemli bilgileri içeren Konya Vilayeti Salnameleri'ni günümüz Türkçesiyle yeniden yayınlamak hayırlı bir hizmette bulunan Konya Büyükşehir Belediye Başkanımız Tahir Akyürek Beyi ve özellikle bu çalışmada çok büyük emeği geçen Mehmet Eminoğlu Beyi tebrik ediyoruz.

KANAT DARBESİ

Bilmem on beş bilmem on altı yaşta
Bağlanıp kalmışsın ileri gitmen
Başına giydiğin gümüşten taçla
Bir de kuzularla kırkımı beklen

İnersin bahçeye “Goncayım” dersin
“Eşim yok! Beş yaprak yoncayım” dersin
“Çiçekler içinde hercayı’m” dersin
Desem “Gül kokarsın” alınıp küsen

Biraz hastalansan yatak yorgansın
Düğün var deseler hemen kalkarsın
Kul Arif kaderin ne yapacaksın
Bir de şu nüfusu düzeltbilsen

Arif Nüşet TURGUT

ESİRİN AHI

Mısır-İskenderiye, Seydşehir esir kampı
Ben İhtiyat Mülazım Ömer Tahir Konyalı
Düşmanları haklardık biz Sina çöllerinde
Eğer dost bildiğimiz bizi aldatmasaydı

Göksüme giren kurşun İngiliz mavzerinden
Beni kahreden hançer dost sandığım kimseden
Düşmanın altınına kardeşini değişti
Neler çektik biz neler bu vicdansız güruhtan

Kısmet olur dönersem yurduma vatanıma
Onlara “Kalleş” dersem sakın beni kınama
Onlar altın peşinde bizlerse şehit, esir
Onlar için kan dökmek değmezmiş inan bana

Atam, sen rahat uyu onlar huzur bulmadı
Bugün bir bir çıkıyor Mehmetçiğe yaptığı
O aldığı altınlar “İngiliz tuzu”
Mülazım Sani Ömer ahın çölde kalmadı

Kul Arif (A. Nüşet TURGUT)

YAK BENİ

Musalladan eser kamçılı poyraz
Deli gönül tövbe eder uslanmaz
İş işten geçince çare bulunmaz
Çekerim kaderim bu diye diye

Biri varmış bana doğru gel diyen
İster yerli ister olsun el diyen
Suyun hazır günahını sil diyen
Aşk meyi satarmış su diye diye

Onu buldum başında keçe külâh
İsmi ni lütfetti Celal-Abdullah
Efendim etmişim yemini billâh
Yak beni ocakta “Hû” diye diye

Kul Arif
(A. Nüşet TURGUT)

ANNE

Hislerimin kaynağı o sevgiyle şefkatini
Temelini sen attın ahlakımın dinimin

İtaat ettim sana inandım Yaradan’a
Tanıttın iman ettim kul oldum ben de ona

Yerleştirdin kalbime tüm ilahi hisleri
Bana sendin öğreten sevgiyi sevmeyi

Giderken de Allah’a emanet ettin beni
Dedin; O’nu unutma, O korur seven seni

Anne! Dediklerini tuttum sen rahat uyu
Şimdi senin yerinde ilahi sevgi dolu

Kul Arif
(A. Nüşet TURGUT)